

การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบูรณาการ
การประกอบการ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูล
Social Studies, Religion and Culture Elementary Curriculum
Development Integrated Entrepreneurship
of Charuwattananukul School

ธิตี จารุวัฒน์¹ นาทยา ปิลันธนานนท์² ศิริรัตน์ ศรีสอาด³
Thiti Charuvatana, Nataya Pилanthananond, Sirirat Srisaard

บทคัดย่อ (Abstract)

ผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงถูกกำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาและประเมินหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบูรณาการการประกอบการของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาความรู้และความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ ประชุมเตรียมความพร้อมก่อนพัฒนาหลักสูตร จัดทำคำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เชื่อมโยงการประกอบการและประเมินผลหลักสูตร โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทางด้านหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการประกอบการ จำนวน 9 คน ผลการวิจัยจากการพัฒนาหลักสูตรได้รายวิชาที่เชื่อมโยงการประกอบการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 รายวิชา ได้แก่ สังคมศึกษากับการทำงาน สังคมศึกษากับคุณค่าของเงิน สังคมศึกษากับนักบริหารรุ่นใหม่ สังคมศึกษากับนักการตลาดรุ่นใหม่ สังคมศึกษากับคุณธรรม และสังคมศึกษากับสุขภาพจิต โดยแต่ละรายวิชามีคำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายหน่วยการเรียนรู้จำนวน 12 หน่วย รวมหน่วยการเรียนรู้ 72 หน่วย และผลการประเมินหลักสูตรอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords): หลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม; การบูรณาการ; การประกอบการ

Received: 2022-03-12 Revised: 2022-06-13 Accepted: 2022-06-14

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Doctor of Education in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Kasetsart University. Corresponding Author e-mail: mthitic@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University

Abstract

Entrepreneurs play an important role in supporting the development of the country's economy; therefore, it is included in the National Strategic Plan to develop young entrepreneurs in Thailand. The purposes of this research were to develop and evaluate social studies, religion and culture curriculum integrated entrepreneurship of Charuwattananukul School in order to prepare students' knowledge and entrepreneurial skills. This curriculum development is divided into 3 steps; organizing a meeting to prepare for curriculum development, developing courses and unit descriptions in grades 1 to 6 integrated entrepreneurship, and evaluating the curriculum with a sample group of 9 qualified persons who specialize in related fields of curriculum development, social studies learning and entrepreneurship. Research results from the development of social studies, religion, and culture curriculum has 6 courses linked to entrepreneurship from grades 1 to 6 as follows: Social Studies and Works, Social Studies and the Value of Money, Social Studies and the Young Executive, Social Studies and the Young Marketer, Social Studies and the Young Innovator and Social Studies and the Young Entrepreneur. Each course has a course and unit description with a total number of 12 learning units, a total of 72 units, and the curriculum evaluated results were at the most appropriate level.

Keywords: Social Studies, Religion and Culture curriculum; Integration; Entrepreneurship

บทนำ (Introduction)

ผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในการนำไปสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และการมีรายได้ของประเทศที่สูงขึ้นในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น การศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักสำคัญในการบ่มเพาะและพัฒนาคุณภาพให้กับเด็กและเยาวชนจะต้องสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศได้ โดยสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ของตนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและเยาวชนให้ไปสู่เป้าหมายในการทำงานและประกอบอาชีพในอนาคต

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สำคัญสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและเป็นทักษะที่เป็นกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจเนื้อหาวิชาแกนหลักและสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยนำเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) เพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการสร้างตัวเลือกเชิงเศรษฐกิจ เข้าใจบทบาทในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อสังคมสามารถใช้ทักษะและคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นทางเลือกสำหรับอาชีพในอนาคตตั้งแต่วัยเยาว์

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการในระดับประถมศึกษา (Entrepreneurship Education) จากรายงานคณะกรรมการยุโรป (Commission of The European Communities) ที่ศึกษาการจัดการศึกษาผู้ประกอบการในระดับประถมศึกษาพบว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในด้านความรู้และพัฒนาทัศนคติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่ม การรู้จักความเสี่ยง การคิดเชิงวิจรรณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา รวมถึงโอกาสและทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้แก่ การสื่อสาร การนำเสนอ การวางแผน และการทำงานร่วมกัน โดยมีได้มุ่งเน้นไปที่ทักษะเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพจริง โดยจะบรรจุความรู้เกี่ยวกับการประกอบการลงในการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนในลักษณะบูรณาการร่วมกับวิชาต่างๆ ในรูปแบบกิจกรรม หลักสูตรบูรณาการ หลักสูตรเสริมและหลักสูตรภาคบังคับ (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2012) ลักษณะของการจัดการเรียนรู้นั้นจะยึดจากความหมายของผู้ประกอบการในแบบกว้างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนความสามารถต่างๆ รวมถึงความรู้ลึกเต็มใจที่จะสร้างคุณค่าที่ดีให้กับผู้อื่นซึ่งเป็นหัวใจหลักของการประกอบการและเป็นความสามารถที่ประชาชนพึงมีในสังคม (Finnish Ministry of Education, 2009)

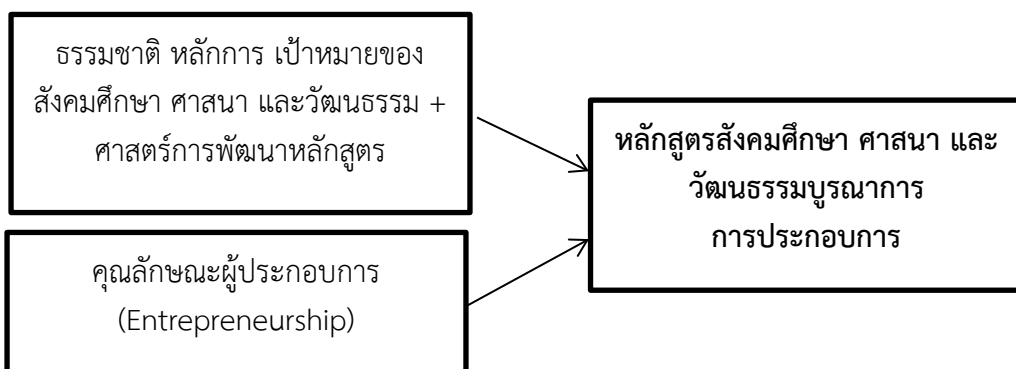
ปัจจุบัน การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องเตรียมคนเพื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผันและคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (วิจารณ์ พานิช, 2556) การจัดการเรียนรู้จึงควรมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับความรู้ ทักษะ ลงมือปฏิบัติและได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย การบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการในครั้งนี้ มุ่งพัฒนาที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาพื้นฐานความรู้ความ

เข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับสังคม เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ความเป็นพลเมืองที่ดี พัฒนามุมมองที่หลากหลายในด้านนวัตกรรม เศรษฐกิจ การเงิน การจัดการและบ่มเพาะทักษะ คุณลักษณะสำคัญที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต การทำงานและการประกอบสัมมาอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการระดับประถมศึกษา โรงเรียนจรรูพัฒนานุกูล
2. เพื่อประเมินหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยผู้วิจัยมีบทบาทเป็นผู้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล กำกับ ติดตาม และร่วมดำเนินการวิจัยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการของโรงเรียนจรรูพัฒนานุกูล ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ คำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายรายหน่วยการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และฉบับปรับปรุง 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมร่วมกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ซึ่งประกอบด้วย 1) สาระวิชาหลัก (core subject) ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าของการทำงาน การเห็นคุณค่าของเงิน การบริหาร การตลาด การพัฒนานวัตกรรม และการประกอบการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาหลักสูตรและการสอน ด้านการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการประกอบการ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการ มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาดำรง เอกสาร บทความ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แนวคิดที่เกี่ยวกับการประกอบการ แนวคิดการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยจัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อชี้แจงความสำคัญ วัตถุประสงค์ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดการประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจัดทำเอกสารร่างสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบูรณาการการประกอบการ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูล โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ คำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายรายหน่วยการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร

ผู้วิจัยจัดทำและนำร่างหลักสูตรและแบบประเมินความถูกต้องเหมาะสมของร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบูรณาการการประกอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินจำนวน 2 ครั้ง นำผลประเมินและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรจนเสร็จสมบูรณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ คือ หลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนจารุพัฒนานุกูล โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ คำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายรายหน่วยการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบประเมินความถูกต้องเหมาะสมของร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบูรณาการการประกอบการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินความถูกต้องเหมาะสมของร่างหลักสูตร สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย (Research Result)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐาน ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยเสนอผลการวิจัย ดังนี้

การเตรียมการพัฒนาหลักสูตร เป็นการเตรียมความพร้อมโดยการจัดประชุมชี้แจง กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ก่อนเริ่มพัฒนาส่งผลให้ทุกฝ่ายตระหนัก เห็นความสำคัญและมีเป้าหมายในการทำงานเดียวกัน

การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดทำร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนจารุพัฒนานุกูล บูรณาการในรูปแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) โดยกำหนดจุดเน้นที่เป็นประเด็นหรือแกนเรื่อง (Theme) เพื่อเป็นเป้าหมายในการเรียนรู้และพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ผลการวิจัยจากการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายรายหน่วย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 รายวิชา ได้แก่ รายวิชาสังคมศึกษากับการทำงาน รายวิชาสังคมศึกษากับคุณค่าของเงิน รายวิชาสังคมศึกษากับนักบริหารรุ่นใหม่ รายวิชาสังคมศึกษากับนักการตลาดรุ่นใหม่ รายวิชาสังคมศึกษากับยุวนักธุรกิจ และ รายวิชาสังคมศึกษากับยุวพณิชย์ โดยรายวิชาในแต่ละระดับชั้นมีหน่วยการเรียนรู้ 12 หน่วย รวมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มี หน่วยการเรียนรู้ 72 หน่วย

ผลการประเมินหลักสูตร การประเมินผลคำอธิบายรายวิชาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ครั้ง ผลการประเมินคำอธิบายรายวิชาและคำอธิบายรายหน่วย ระดับชั้นประถมศึกษา 1-6 มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคำอธิบายรายวิชาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ระดับชั้น/รายวิชา	ครั้งที่ 1 $\bar{x}$	ครั้งที่ 2 $\bar{x}$
ประถมศึกษาปีที่ 1 : รายวิชาสังคมศึกษากับการทำงาน	4.29	4.76
ประถมศึกษาปีที่ 2 : รายวิชาสังคมศึกษากับคุณค่าของเงิน	4.45	4.72
ประถมศึกษาปีที่ 3 : รายวิชาสังคมศึกษากับนักบริหารรุ่นใหม่	4.41	4.83

ประเมินศึกษาปีที่ 4 : รายวิชาสังคมศึกษากับนักการตลาดรุ่นใหม่	4.48	4.83
ประเมินศึกษาปีที่ 5 : รายวิชาสังคมศึกษากับยุวนักตร	4.41	4.83
ประเมินศึกษาปีที่ 6 : รายวิชาสังคมศึกษากับยุวพาณิชย์	4.45	4.83
ค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x}$	4.42	4.80
ระดับความเหมาะสม	มาก	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลประเมินคำอธิบายรายวิชาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า ภาพรวมผลการประเมินคำอธิบายรายวิชาในระดับชั้นประถมศึกษา 1-6 ในครั้งที่ 1 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยรวม (4.42) เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4.48) รองลงมา ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 6 (4.45) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 (4.41) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (4.29) ตามลำดับ และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม (4.80) เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4.83) รองลงมา ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (4.76) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (4.72) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคำอธิบายรายหน่วยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ระดับชั้น/รายวิชา	ครั้งที่ 1 $\bar{x}$	ครั้งที่ 2 $\bar{x}$
ประเมินศึกษาปีที่ 1 : รายวิชาสังคมศึกษากับการทำงาน	4.34	4.75
ประเมินศึกษาปีที่ 2 : รายวิชาสังคมศึกษากับคุณค่าของเงิน	4.37	4.79
ประเมินศึกษาปีที่ 3 : รายวิชาสังคมศึกษากับนักบริหารรุ่นใหม่	4.32	4.81
ประเมินศึกษาปีที่ 4 : รายวิชาสังคมศึกษากับนักการตลาดรุ่นใหม่	4.41	4.80
ประเมินศึกษาปีที่ 5 : รายวิชาสังคมศึกษากับยุวนักตร	4.45	4.81
ประเมินศึกษาปีที่ 6 : รายวิชาสังคมศึกษากับยุวพาณิชย์	4.38	4.83
ค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x}$	4.38	4.80
ระดับความเหมาะสม	มาก	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลประเมินคำอธิบายรายหน่วยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า ภาพรวมผลการประเมินคำอธิบายรายวิชาในระดับชั้นประถมศึกษา 1-6 ในครั้งที่ 1 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยรวม (4.38) เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4.45) รองลงมา ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (4.41) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(4.38) ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 (4.37) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (4.34) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (4.32) ตามลำดับ และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม (4.80) เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4.83) รองลงมา ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 (4.81) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (4.80) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (4.79) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (4.75) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูล มีข้อวิจารณ์เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การบูรณาการเชื่อมโยงการประกอบการในหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการ การประกอบการ ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนจารุพัฒนานุกูล ได้กำหนดให้พัฒนาในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยไม่รวมสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมวิจัยร่วมกันบูรณาการโดยนำสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทั้ง 4 สาระและคุณลักษณะของผู้ประกอบการซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์นิยามความหมายและคุณลักษณะของผู้ประกอบการจากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประกอบการ มากำหนดเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยสร้างจุดเน้นคุณลักษณะผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นโดยบูรณาการในรูปแบบสหวิทยาการ (multidisciplinary approach) กำหนดจุดเน้นให้เป็นแก่นของเรื่อง (Theme) เชื่อมโยงระหว่างสาระต่างๆ โดยในแต่ละสาระจะมีประเด็นในการศึกษาตามคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นในแต่ละระดับชั้นจากมุมมองของสาระที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหากับการประกอบการและสามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ Nebraska Department of Education (1993: 553) ที่กล่าวว่า การบูรณาการในหลักสูตรจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้แบบองค์รวมจะช่วยพัฒนาทักษะในทุกด้านของเนื้อหาและพัฒนาทัศนคติเชิงบวกในการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษา และ Costley (2015) ได้กล่าวว่า หลักสูตรบูรณาการสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ด้านเนื้อหาและประสบการณ์ชีวิตจริง ช่วยพัฒนาความคิดและเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริงได้

การพัฒนาคำอธิบายรายวิชา

ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดชื่อรายวิชา กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยพิจารณาจากจุดเน้นรายชั้นปี เวลา แนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของสังคมศึกษา เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พ.ศ. 2544 ในสาระพุทธศาสนา หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในสาระภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2560 นำมาวิเคราะห์และร้อยเรียงเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชาใหม่ โดยรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมวิจัยสร้างนั้นเริ่มต้นจากการเขียนวัตถุประสงค์ของรายวิชา หัวข้อสำคัญของเนื้อหาในรายวิชา วิธีการเรียนการสอนและเป้าหมายการเรียนรู้ตามลำดับนำมาร้อยเรียงเขียน เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนรับทราบรายละเอียด ความสำคัญ และเป้าหมายของรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่ Algonquin college (2021) ได้กล่าวว่า คำอธิบายรายวิชาควรอธิบายให้ผู้เรียนได้รับทราบถึงเป้าหมายของรายวิชา ภาพรวมโดยย่อของเนื้อหาความรู้และทักษะที่สำคัญที่จะเรียนรู้ ระบุกลยุทธ์การเรียนรู้ที่สำคัญ กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับ

การพัฒนาคำอธิบายรายหน่วย

การพัฒนาคำอธิบายรายหน่วยนั้น ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์หาประเด็น เรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาที่สร้างขึ้น จุดเน้นรายวิชาที่เป็นแกนเรื่อง (theme) ในระดับชั้นนั้นร่วมกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดในสาระหลักสูตรแกนกลางพ.ศ. 2544 และพ.ศ. 2560 จากนั้นนำมาพิจารณาว่าสาระการเรียนรู้เหล่านี้ควรเป็นเรื่องอะไร เป้าหมายการเรียนรู้คืออะไร และควรจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้อะไรที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะหรือเจตคติตรงตามความต้องการของหลักสูตร โดยในส่วนของ การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นใหม่นั้น ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาว่า ชื่อหน่วยการเรียนรู้ควรมีความหมายชัดเจน สื่อถึงจุดเน้นหรือเป้าหมาย และครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ นั้น โดยหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะมีลักษณะที่เป็นทั้งประเด็น หัวข้อ ประเด็น ปัญหา และคุณธรรมที่สอดคล้องกับจุดเน้นรายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและมุมมองที่หลากหลายในการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ นาทยา ปลั่งธนานนท์ (2564) ที่กล่าวว่า การจัดทำโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่จะประกอบในรายวิชาว่ารายวิชานี้ ผู้เรียนจะได้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไรซึ่งเรื่องที่จะนำมาเรียนก็นำมาจากการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ได้สาระการเรียนรู้ที่จะต้องเรียน ซึ่งถ้าการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ได้นำเอาตัวชี้วัดจากมาตรฐานกลุ่มสาระฯ ต่างๆ มาเชื่อมโยงแล้วก็น่าสนใจในระดับหนึ่งว่า หน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นมาในรายวิชานี้ ก็จะเป็น “พาหนะ” ที่ขับเคลื่อนพาผู้เรียนให้บรรลุตามตัวชี้วัดได้

การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการการประกอบการของโรงเรียนจารุพัฒนานุกูล โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน จำนวน 2 ครั้ง เพื่อสอบถามความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของหลักสูตร และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อให้สามารถนำมาพัฒนา

ผู้เรียนได้ตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสังต์อุทรานันท์ (2532) อ้างใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในแต่ละส่วนของหลักสูตรมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการประเมินหลักสูตรต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรเพื่อช่วยตรวจสอบให้สมบูรณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การนำผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาควรทำความเข้าใจและให้ความรู้กับบุคลากรเกี่ยวกับแนวคิดการประกอบการอย่างชัดเจน ควรคำนึงถึงระดับพัฒนาการของผู้เรียน การปรับเนื้อหาสาระ และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา โดยผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ “การประกอบการ” ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น หรือการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเมื่อนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานศึกษาในบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน หรือการนำรูปแบบและวิธีการของหลักสูตรบูรณาการที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการวิจัยอื่น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิพรินท์.
- นาคยา ปิณฑานนท์. (2564). *สังคมศึกษา: ยุคมาตรฐานกำกับ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงนพรัตน์ตั้ง.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทตลาดาพับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (๒๕๖๐-๒๕๖๔)*. สืบค้น 14 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/plan12/สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12.pdf>
- Algonquin college. (2021). *Writing Course Descriptions*. Retrieved January 5, 2022, from <https://www.algonquincollege.com/lts/understanding-course-outlines/>

- Costley, Kevin C. (2015). *Research Supporting Integrated Curriculum: Evidence for using this Method of Instruction in Public School Classrooms*. Retrieved January 5, 2022, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED552916.pdf>.
- Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. (2012). *Entrepreneurship Education at school in Europe: National Strategies, Curricula, and Learning Outcomes*. Retrieved September 5, 2018, from <https://oreorgpt.files.wordpress.com/2018/08/135en.pdf>.
- Finnish Ministry of Education. (2009). *Guidelines for entrepreneurship education. Department for Education and Science Policy, Finland*. Retrieved August 14, 2017, from <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78871/opm09.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Nebraska Department of Education. (1993). *The Primary Program: Growing and Learning in the Heartland*. Retrieved January 5, 2022, from <https://www.education.ne.gov/wp-content/uploads/2017/07/IC.pdf>.